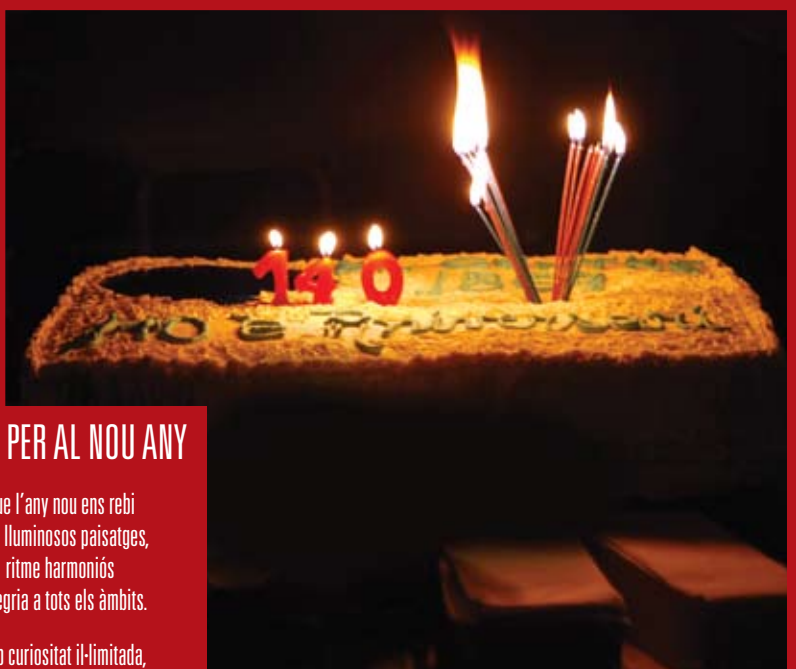

num. 78 - març / abril 1999

OR I FLAMA

Revista d' "El Centre" de Gràcia entitat fundada el 1869

DESIG PER AL NOU ANY

Que l'any nou ens rebi
amb lluminosos paisatges,
ritme harmoniós
i alegria a tots els àmbits.

Amb curiositat il·limitada,
poms d'idees amb sorpreses,
energia vital i saviesa,
pluges raonables,
salut per al planeta,
territoris abastables
i camins per arribar-hi,
disseny, somnis,
temps per gaudir
del compàs de la vida,
capacitat per fugir
de les fosques i les opacitats,
equilibri entre companyies i soledats,
clarividència
i un amic sempre al costat

(Anònim)

Passats els dies de les grans celebracions, podríem pensar que ve l'època del descans, de la ressaca post-aniversari, de la rutina del dia a dia... però això no ens és permès en un lloc com el Centre, un niu tan ple d'idees, tan ple de voluntats, que la finalització d'un aniversari no es tradueix en un aturador de l'activitat ans al contrari: anem a fer més i millor encara perquè la propera celebració sigui fins i tot més merescuda. Quan ens trobem entre les quatre parets de la nostra Entitat sembla que se'ns facin petites de tanta energia constructiva que hi contenen.

Aquest número vol ser un record de tot el que s'ha fet en la celebració del 140è aniversari, sobretot per a les persones que no hi han pogut assistir, i alhora vol ser un ressò dels projectes que segueixen endavant i de les noves iniciatives que engeguen!

MOSTRA D'ENTITATS DE GRÀCIA
DIES 18 i 19 D'ABRIL
al PG. DE SANT JOAN
Us hi esperem!

- Us informem que Maria Mejías ha hagut d'abandonar el càrrec que ocupava en la Junta directiva per motius professionals.
- Us informem que l'Assemblea General Ordinària tindrà lloc el dia 11 de juny de 2009.

Medalla d'or de Barcelona al mèrit cívic

Benvolguts socis i amics,

El dia 27 de març de 2009, al Ple Municipal de l'Ajuntament de Barcelona, l'Excel·lentíssim Sr. Jordi Hereu, Alcalde de la Ciutat, ha comunicat la concessió de la Medalla d'Or de Barcelona al Mèrit Cívic al Centre Moral Instructiu de Gràcia "El Centre", amb motiu de la celebració dels seus 140 anys i per la seva trajectòria al llarg de la seva història. Aquesta concessió ha comptat amb el suport de tots el Grups Municipals.

Han intervingut el Sr. Guillem Espriu, Regidor del Districte de Gràcia, com a representant del Grup Socialista; el Sr. Ricard Martínez, President del Districte, com a representant del Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya; el Sr. Ricard Gomà, Segon Tinent d'Alcalde, com a representant del Grup d'Iniciativa per Catalunya; la Sra. Francina Vila, Regidora, com a representant del Grup de Convergència i Unió; i el Sr. Alberto Fernández Díaz, Regidor i president del grup municipal del Partit Popular de Catalunya.

Tots ells han manifestat el seu recolzament al Centre i han ressaltat els mèrits que, com a Entitat de Gràcia i de Barcelona, té per merèixer aquesta distinció.

Ha estat un acte ple d'emoció per a tots els que, d'una manera o altra, formem part de la gran família del Centre, com a graciencs i com a barcelonins ens sentim orgullosos i volem compartir amb tothom aquesta distinció.

Vull donar les gràcies a tots els que heu fet possible aquesta distinció, amb el vostre recolzament, amb el vostre ajut o únicament estant al nostre costat.

Gràcies a tots! Molt cordialment,

Carlos Pablos - *President*

REPORTATGE 140è ANIVERSARI

El 26 de gener vam iniciar els actes del 140è aniversari amb una conferència sobre els orígens i l'evolució del Centre, a càrrec d'Esteve Camps, soci, expresident de l'Entitat i historiador gracienc.

El 2 de febrer era la data en què el Centre complia els 140 anys: la nostra façana, il·luminada com en les grans ocasions, va rebre a tots els que van voler estar amb nosaltres. Vam inaugurar la nova imatge del logotip del Centre, i una magnífica exposició de la nostra revista ORI FLAMA, que enguany compleix els 85 anys de la seva creació. Per acabar, els nostres socis i amics van degustar el pastís d'aniversari i van brindar pel nostre futur amb el cava etiquetat especialment amb motiu de l'aniversari del Centre.

El dia 1 de febrer al matí vàrem organitzar el VII Memorial Jesús Alonso de futbol, i al migdia el tradicional Dinar dels Foguerons, que aquest any i amb motiu de la nostra festa, es va fer al Centre. Vam gaudir d'unes delicioses ensaïmades de Mallorca que els nostres comensals van degustar amb gran delit.

Joan Rigol, President delegat de la junta constructora de la Sagrada Família, i persona molt coneguda dins el món de la política al nostre país, va ésser el convidat d'un sopar col·loqui en el qual es va parlar de la Sagrada Família, sobretot de les obres de l'AVE que hi passaran per sota. El sopar va ser un èxit i els assistents vàrem gaudir d'un col·loqui extraordinari.

La celebració institucional va ser el 8 de febrer. A les 11 del matí, la missa de l'aniversari va ser solemne i alhora entranyable, oficiada pel Cardenal Lluís Martínez Sistach i concelebrada pel Dr. Matabosch, Mossèn Ferran Colàs i Mossèn Josep Lluís Fernández. Les paraules del Cardenal a la seva homília van emocionar als presents, tant socis com amics que ens acompanyaven.

A les 12h30 vam iniciar l'acte d'imposició de medalles, acte molt nostre, però que aquest any va gaudir d'una esplendor inusual. Les autoritats del nostre Districte, representants dels partits polítics, els mitjans de comunicació, representants de les entitats històriques del G6 i d'altres entitats, el "tot Gràcia", ens van voler acompanyar en aquest dia. Es va comptar amb la presència del primer tinent d'Alcalde, Sr. Carles Martí, en representació de l'Alcalde Sr. Jordi Hereu, que no ens va poder acompanyar com estava previst.

Sis medalles per als socis més joves, dues d'argent i dues d'or. Les seccions van rebre un obsequi de reconeixement per la seva tasca diària i pel seu compromís amb el Centre, i els monitors i nens i nenes de l'Esplai, que el proper juliol celebrarà els 25 anys d'existència, van rebre els fulards que els acrediten com a components de l'Esplai.

REPORTATGE 140è ANIVERSARI

A la tarda, el Grup de Teatre del Centre ens va delectar amb una representació de "El detectiu Sherlock Holmes", de Sir Arthur Conan Doyle.

El dia 9 de febrer, Guillem Espriu, Regidor del Districte de Gràcia, oferí una xerrada amb el títol de "Gràcia, el districte de la gent", amb una molt bona participació de públic.

El 10 de febrer es va rebre al Centre l'arribada de la flama del Canigó amb motiu del seu 40è aniversari, organitzada pel Club Excursionista de Gràcia.

El 14 de febrer vam obrir les portes del Centre de bat a bat, organitzant una Jornada de portes obertes on les seccions van poder ensenyar quines activitats realitzen, i a la nit, Cinema, amb la projecció dels curtsmetratges guanyadors del FICCAT 2008, festival de la Costa Daurada.

I seguint avançant en aquest mes ple d'activitats, el 17 de febrer una xerrada sobre "Francesc Berenguer i Mestres, l'arquitectura modernista a Gràcia, a càrrec de la Sra. Carolina Xifoni, sobre aquest arquitecte que va construir el nostre edifici, i que el 1904 va ser vicepresident de la nostra entitat.

Familiars de
l'arquitecte

Arribem al cap de setmana del 21 de febrer i el Centre es va vestir de carnestoltes amb una festa conjunta amb el grup Ballaswing, música en directe i moltes disfresses; va ser una festa molt maca que va tenir un gran èxit de participació, després d'haver celebrat durant tota la jornada les 12 hores de tennis taula, organitzada per la nostra secció esportiva, des de les 9 hores fins a les 21 hores.

El dia 26 de febrer vàrem tenir una convidada diferent, amb un sopar col·loqui que va fer passar una bona estona al nombrós públic assistent, molts d'ells joves: la Sra. Mariló Casals, gran comunicadora, ens va parlar dels orígens i el significat de les cartes del tarot d'una manera fresca i divertida.

- I ja per acabar aquesta "marató" d'actes, el dia 28 de febrer es van acabar les festes del 140 aniversari amb el Dinar del Soci al teatre, amb una nodrida participació de socis i amics. El Centre va presentar la seva nova Web i el grup de música a capella "Petit Comitè" va fer una actuació memorable, tancant d'una manera fantàstica la programació d'actes del 140è aniversari.

de Joan Guinart

SENSACIONS D'UN ACTOR

Malgrat el bullici, la meva ment és en silenci. Tothom va amunt i avall La meva roba ja no és l'habitual. Des de fa una estona estic deixant de ser jo. Faig l'esforç perquè entri dins de mi l'altre, el que d'aquí a pocs minuts serà a l'escenari encarnant un personatge que probablement no té res a veure amb mi.

Surto del meu camerino i passejo pel passadís quasi amb els ulls tancats, faig memòria, recordo el meu guió. Desvio la meva mirada a l'interior d'un altre camerino i allà, assegut, amb el llibre a les mans, hi ha un dels meus companys. Ens creuem la mirada i tots dos fem un sospir profund.

Queden pocs minuts, el regidor ens avisa... HATOCAT EL PRIMERTIMBRE. En sentir això, el meu interior rep un fort sotrac, t'adones del que has fet en les darreres setmanes, de les hores d'estudi i assaig... i ara ...ja no et pots fer enrere. Tothom surt del seu camerino ...tothom està com jo, tens, nerviós, i perquè no dir-ho...una mica insegur.

El cor comença a bategar amb força, ens mirem els uns als altres, ens donem un copet carinyós a l'espatlla i ens preguntem interiorment...Val la pena?

Sí, val la pena. Val la pena perquè el teatre és quelcom més poderós que nosaltres mateixos, és una força immensa que ens fa moure, és un complement important per combatre la monotonia de la vida que sovint ens angosta i ens fa perdre l'esperit de compartir sentiments i sensacions amb els altres, però quan hagi acabat la representació valorarem el "val la pena?" des d'una altra perspectiva.

Darrera mirada al mirall, tot està bé. No em deixo res? Pujo les escales, ja sóc a l'escenari, premo els llavis amb força, intento concentrar-me però no puc. Sento el murmuri del públic d'una sala plena de gent, d'espectadors que també necessiten el teatre per esvair-se de la quotidianitat de la vida, que esperen veure i viure una història que els traslladi a un altre lloc, a un lloc diferent..... i per això estem nosaltres, per fer de conductors cap un món irreal dins de la realitat. Els llums i les veus del públic es van fonent alhora, molt lentament, al temps que la música em comença a absorbir i em transporta per fi, a un altre lloc, a la història imaginària que des d'aquest moment serà la real per al personatge que interpreto.

Tot s'ha trasbalsat, tot és diferent, el que era amic, ara pot ser enemic, el que era bo, ara pot ser dolent i, de mica en mica, la història comença a agafar forma i color; ja hi som tots abocats, actors, regidors, apuntadors, públic ...tots. Ara ja som el que per a mi és l'essència del teatre: som un bloc, un equip, una sola idea.

El guió em fa sortir de l'escenari i, en el moment que faig mutis, sento la mirada dels que són dins i l'encaixada de mans i l'estímul que vol dir "Tot va bé". M'eixugo la suor, faig un glop d'aigua i aprofito un moment que no sóc a escena per observar el que passa al meu voltant. M'adono que el que és en escena no està sol, encara que a ell li sembli que es trobi en una immensa solitud, com si ell tot sol hagués de sortir-se'n d'aquella situació, però la veritat és que no és així.

És molta la gent que està al seu voltant, que el segueix amb la mirada, que pot intuir qualsevol problema que tingui, que és capaç d'entrar al seu interior, sentint les mateixes sensacions que ell i les mateixes angoixes... però la dura realitat és que l'actor està sol a l'escenari, sota judici del públic que no sap el que passa a dins, perquè hem aconseguit que entri a la història, que aquella ficció que hem posat en escena s'hagi convertit per ell en una realitat.

El regidor m'avisava de la meua entrada a escena, torno a tancar els ulls un moment però amb menys intensitat que al començament. Entro i torno automàticament a l'altra personalitat, ara sóc jo qui veu els meus companys pendents de mi.

He perdut la concentració, no sé per què m'he distret, com diem en el nostre llenguatge m'he quedat en blanc, sento el pes de l'espant al meu cos, intento concentrar-me però no puc, sento mil veus des de dins que intenten ajudar-me però no entenc res de res, els meus ulls es dilaten d'una forma exagerada buscant ajuda... i l'ajuda arriba per fi, torno a agafar el fil i intento continuar amb normalitat. En realitat han estat uns segons però a mi m'ha semblat inacabable, s'ha alterat la durada del temps, mai no hauria pensat que el temps anés tan poc a poc, però l'ensurt no ha sigut sols per a mi, ha estat una mala estona per a tot l'equip, veig les mirades dels que són entre caixes i puc sentir el "bufar" de tots plegats i la mirada tranquil·litant que vol dir "ja ha passat". El desenllaç de la comèdia està arribant al final, es-

tem a la darrera escena, jo ja sóc fora de l'escenari, ja he acabat, ara seran els meus companys qui faran arribar l'obra al moment més intens; amb l'última frase, puja la intensitat de la música i el teló cau lentament.

Ha arribat el moment més esperat, tota la intensitat de la llum cau damunt l'escenari, totes les tensions s'han acabat... Anem sortint un a un a escena, cansats però amb les cares plenes de felicitat per la feina feta.

Sento totes les mirades sobre mi quan surto a saludar, avanço a la boca de l'escenari, esgotat, feliç i amb una salutació agraeixo els aplaudiments del públic. Ens agafem tots de les mans i units com una sola persona fem la darrera salutació, estem rebent el millor dels premis que pot tenir un actor... l'aplaudiment.

Regidors, apuntadors, col·laboradors i director, surten també a recollir el reconeixement a la seva labor, una labor sorda, silenciosa, sacrificada, sense la qual ni tan sols hauríem pogut començar, i aquella mirada a la part més alta del teatre on es troba la resta de l'equip, els que fan possible que a través de la llum i el so, la història hagi estat més creïble i a nosaltres ens hagi ajudat a posar més sentiment a la nostra tasca.

El teló cau per darrera vegada, tot just hem perdut de vista la imatge del públic aplaudint, nosaltres ens fonem en una forta abraçada, petons, agraïments, eufòria, satisfacció, tot és joia i alegria, som feliços, hem aconseguit el que volíem, però el més important... Hem conviscut un altre mes junts, hem patit junts, hem gaudit junts; en definitiva, ens hem conegut una mica millor.

Ja fa una hora que l'espectacle ha finalitzat, pujo a l'escenari... tot és buit, el decorat ja no hi és, el llum és apagat i la música ja no se sent, només queda el record; baixo a la platea i camino cap la porta d'entrada i, quan sóc allà, em giro i dono la darrera mirada al teatre, amb un punt de tristesa i nostàlgia tanco els ulls i intento tornar a sentir els aplaudiments del públic, tornar a reviuire les sensacions que fa poca estona estava vivint.

Quan s'apaguin els llums de la sala tot restarà dormit, i les portes del teatre es tancaran com es tanca una capsa de música, però la música seguirà sonant perquè el teatre segueix viu, calent, temptador i amb una força tan intensa que és capaç d'arrossegar-nos sense saber per què.

I és per tot això que sento, per tot això que em fa sentir viu, per tot això que m'omple i m'emociona que tinc la resposta a la pregunta que abans em feia... Val la pena?

La resposta no té dubte: Sí

Obra "Anillos para una dama"

ANÈCDOTES DEL MÓN DEL TEATRE

de Marta Bayo

Extret del llibre "Molta merda"
d'*Héctor Lozano*.

Els elements d'atrezzo també han donat peu a "malsons" a l'escenari. Un dels més coneguts és el que l'Àngels Moll va viure en una funció de "L'Àguila de dos caps" de Jean Cocteau, que va estar a la cartellera del Romea amb direcció de Josep M. Segarra. Al final de l'obra el Sergi Mateu havia d'apunyalar l'actriu que, agonitzant, malferida, feia un monòleg i després moria. Un dia l'actor era a l'escenari i va notar que no duia el ganivet a sobre. Ràpidament va alertar a l'Àngels sottovoce: "Perdona'm, no tinc el ganivet!" d'acord, no el tenia però..., de quina manera pretenia matar-la

sense l'arma blanca que s'havia oblidat al camerino? A l'escenari no hi havia cap objecte prou contundent per eliminar-la, i la solució desesperada que va escollir el Sergi Mateu va ser escanyar-la. És clar que... quan a un l'escanyen, una de dues: o la palma o no la palma, però de cap manera es posa a fer un soliloqui i després es mor. Doncs precisament això és el que va succeir: l'actor la va estrangular amb les seves mans i quan ella se'l va treure de sobre va fer el monòleg amb veu d'escanyada, d'agònica, i un cop va haver acabat, va expirar.

PROGRAMACIÓ 2009

22, 23 i 24 de maig

Ivonne, princesa de Borgonya

6 i 7 de juny

Taller de teatre

19, 20 i 21 de juny

Pasarse de la raya

d'Anna Xalabarder

1) Principals activitats gener-març 2009

Festa de comiat a l'anterior directora, Mariona Llobera

El 14 de gener, vam organitzar un comiat sorpresa a la nostra anterior directora, Mariona Llobera, a la Sala Orient del Centre. Vam convidar també antics cantaires que havien estat a la Coral al llarg dels gairebé sis anys que la Mariona ens ha dirigit. Va ser una festa molt entrañable i un reconeixement merescut a la feina feta per la Mariona. També vam comptar amb la presència del nou director de la Coral, en Jorge Coré, qui ha recollit el testimoni de la Mariona amb molta il·lusió i ganes de treballar.

Participació musical a la Missa del 140è aniversari del Centre

El diumenge 8 de febrer a les 11h es va celebrar al teatre la Missa d'acció de gràcies de la fundació del Centre, que enguany celebra el seu 140è aniversari. La celebració litúrgica va ser presidida per l'Eminentíssim Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach. La Coral, dirigida per en Jorge Coré, va acompanyar els càntics de la Missa, interpretant peces clàssiques com "Alleluja" de Purcell, "Sanctus" de Schubert, "Ave verum corpus" de Mozart i "Canticorum iubilo" de Händel.

Cap de setmana a La Garriga

La Coral va fer una estada de cap de setmana a La Garriga els dies 14 i 15 de febrer per aprofundir en l'estudi de nou repertori i també va tenir temps per gaudir de bones estones i de visitar la ruta d'edificis modernistes d'aquesta població.

Concert en el cicle “Divendres Coral” al Seminari Conciliar de Barcelona

La Coral Baluern va participar el passat 27 de febrer a les 21h en el cicle de concerts “Divendres Coral” organitzat per la Federació Catalana d’Entitats Corals (FCEC). El concert va tenir lloc a la Sala d’Actes del Seminari Conciliar de Barcelona, i va comptar també amb l’actuació de les corals Orfeó Laudate i Cor Creixent.

El nombrós públic assistent (més de 100 persones) va gaudir molt amb el repertori interpretat en aquesta ocasió per la Coral Baluern: havaneres (“El meu avi” i “La reina del plaçer”), cançons de pel·lícules (“Edelweiss”, “Moon River”), i peces de cantautors catalans com Joan Manuel Serrat (“Cantares”, “Paraules d’amor”) i Lluís Llach (“Que tinguem sort”). Com ja es tradició, també vam interpretar la cançó emblemàtica de la Coral, anomenada “Baluern” i que explica l’origen d’aquest nom tan singular que ens caracteritza.

3a Marató de Cant Coral

El dissabte 28 de març de 2009, de 17.00 a 22.00h, va tenir lloc la 3a edició de la Marató de Corals al teatre d’El Centre. Enguany ha comptat amb la participació de 10 corals d’arreu de Catalunya; l’ordre d’actuacions va ser el següent:

- 17.00** Voces para la Integración (orquestra i cor infantil)
- 17.30** Coral infantil Els Picarols
- 18.00** Orfeó de Les Corts
- 18.30** Coral Llebeig, de Sant Pau d’Ordal
- 19.00** Coral Lo Lliri, de l’Ametlla del Vallès
- 19.30** Coral Balmes
- 20.00** Coral Espígol
- 20.30** Sedeta Gospel Singers
- 21.00** Coral Escola Lavínia
- 21.30** Coral Baluern

Es van lliurar uns obsequis a cada coral participant: llapis de la Coral per a tots els cantaires, CDs i partitures de la FCEC, un plat ornamental del Districte de Gràcia i una samarreta commemorativa del 140è aniversari del Centre.

CORAL BALUERN

L'entrada a la Marató era lliure i els donatius voluntaris recollits s'han destinat a la Llar de Sant Josep de la Muntanya, de Gràcia, que acull i educa 70 nens i joves menors d'edat en situació de risc d'exclusió social.

La principal novetat d'aquest any va ser la participació de dues corals infantils, la primera d'elles també conformada com a orquestra de corda, que va fer el seu debut a la Marató amb més de 40 nens i nenes, entre 5 i 13 anys, interpretant amb els seus instruments la peça "Twinkle twinkle little star".

El públic assistent va ser el més nombros de les 3 edicions de la Marató organitzades fins ara i, ja des de primera hora, el teatre estava ple de gom a gom. Al llarg de la jornada, vam poder comptar amb la presència del President del Centre, Sr. Carlos Pablos; el Conseller de Cultura del Districte, Sr. Xavier Barberà; i la presidenta de la FCEC, Sra. Montse Cadevall. Cadascun d'ells va adreçar unes paraules de benvinguda al públic assistent i d'agraïment a la Coral Baluern com a organitzadora de la Marató, i a la resta de corals participants per donar suport a la important tasca que realitza la Llar de Sant Josep de la Muntanya. En representació d'aquesta entitat, la Germana Paloma va explicar breument la feina que realitzen en l'acolliment i educació de més de 70 nens i joves de famílies desestructurades, per donar-los un entorn afectiu i familiar, i facilitar-los la inserció en la societat.

Com a anècdota simpàtica de la jornada, destacar que la Coral Baluern va ser dirigida en aquesta ocasió per la seva anterior directora, Mariona Llobera, atès que el director actual, en Jorge Coré, estava a punt de ser pare aquell mateix dia, i finalment va poder incorporar-se a l'actuació cantant com a tenor.

Com en anteriors ocasions, vam comptar amb la inestimable col·laboració de la Muntsa Farré i en Toni Valls per presentar la Marató, presentació que van amenitzar amb diferents gags teatrals que van fer gaudir molt al públic assistent, sobretot als nens.

Agraïm especialment al Centre el suport que ens ha donat per poder organitzar aquest esdeveniment, que ja comença a ser un referent en el barri de Gràcia i en el món coral català.

2) Properes activitats

Dissabte 16 de maig, 21.30h: concert en el marc de l'acte de lliurament de Premis del Concurs de Teatre Català de Gràcia, al teatre del Centre. Entrada lliure

Diumenge 14 de juny, 12h: concert de fi de curs, al teatre del Centre. Entrada lliure

Si ens vols conèixer millor, veure fotos dels nostres concerts, escoltar algunes cançons i saber quines activitats organitzarem, et convidem a visitar la nostra web: **www.coralbaluern.es**

¡... RECORDA!

Us animem a tots aquells de vosaltres que vulgueu formar part de la família Baluern que vingueu a cantar amb nosaltres. Assagem tots els dimarts de 21.30h a 23.45h a la sala de l'Esbart del Centre.

Us podeu posar en contacte amb nosaltres mitjançant la Secretaria del Centre, tel. 93 2181964 (de dilluns a divendres, de 19 a 21.30h) o enviar-nos un correu electrònic a: info@coralbaluern.es

També si voleu fer un regal musical (cantem en festes, casaments, batejos...) a algun amic o familiar, és clar!

CARTES DES DEL TERCER PIS

de Joan Galceran, TRES PEONS

Benvolguts amics,

És abastament conegut que el joc dels escacs ha estat practicat per personatges històrics molt diversos: monarques, com el rei de Castella i Lleó Alfons X dit el Savi, que va fer escriure sota la seva direcció el manuscrit "Libros de ajedrez, dados y tablas" un dels primers tractats d'aquest joc; pontífexs de l'església catòlica, com Pius IV, de qui existeixen documentades partides d'escacs amb el millor mestre d'aquell moment, l'espanyol Ruy López de Segura; emperadors, com Napoleó Bonaparte, gran afeccionat als escacs, tot i que el talent del camp de batalla no l'acompanyava gaire damunt el tauler...

Però avui us volem escriure sobre un personatge famós, més proper en el temps i a qui coneixen molt bé els aficionats al cinema, excel·lent actor i entusiasta dels escacs.

Durant els anys durs de la depressió del 29 als Estats Units, molta gent va haver de sobreviure treballant en el que podia. Un pobre aspirant a actor, que a penes aconseguia alguns

dòlars amb els escassos papers que li donaven, arribava a final de mes jugant als escacs. Apostava cinquanta cents per partida, i en guanyava moltes degut al seu talent per jugar escacs.

Aquest actor i escaquista era **Humphrey Bogart**, a qui un botiguer de New York que coneixia la seva habilitat amb les partides ràpides, va contractar perquè fes de reclam als vianants, jugant amb els clients, a l'aparador de la seva botiga.

Al 1936 el seu paper secundari en el film de gran èxit "El bosc petrificat" va ser el punt d'arrencada d'una sòlida carrera que el va consagrar con una de les estrelles del cinema, amb pel·lícules com "El darrer refugi", "Casablanca", "Cayo Largo", "La reina d'Àfrica" que li va permetre aconseguir l'Òscar al millor actor, i "Tenir i no tenir" on va coincidir amb Lauren Bacall, amb qui es casaria en el que va ser el seu quart i darrer matrimoni.

Però malgrat el seu èxit, mai va oblidar els escacs. Era freqüent veure'l entre escena i escena del rodatge, com en aquesta fotografia de quan rodaven "Casablanca", assegut davant el tauler, estudiant una posició, refent una partida o convencent algun actor o tècnic de l'equip perquè jugués una partida.

Fent "La Reina d'Àfrica", en la seva recerca de contrincants, es va trobar amb un metge anomenat Paul Limboss a qui també li agradaven els escacs. En Bogart va apostar 1 dòlar per partida, sense saber que el metge era un jugador semi-professional que seria posteriorment tres vegades campió d'escacs de Bèlgica, i que va acceptar i guanyar encantat gairebé totes les apostes.

Un altre adversari que va aconseguir, aquesta vegada fent "Tenir i no tenir" va ser la seva partenaire a la pel·lícula, Lauren Bacall, i potser aquesta partida que reproduïm va ser l'inici del seu enamorament.

H. Bogart - L. Bacall (Hollywood 1945)

1. e4 / e5 2. Cf3 / Cc6 3. Ab5 / g6 4. d3 / d5 5. exd5 / Dxd5 6. c4 / Ab4+ 7. Cc3 / Axc3+ 8. bxc3 / Dd6 9. a4 / Ad7 10. Aa3 / Df6 11. De2 / Cge7 12. Axe7 / Dxe7 13. Axc6 / Axc6 14. Cxe5 / Axc6 15. Tg1 / Ah3 16. Tg3 / Ae6 17. d4 / c6 18. d5 / cxd5 19. cxd5 / Axd5 20. c4 / Ae6 21. Te3 / f6 22. Cd3 / Rf7 23. Cf4 / Tae8 24. Cxe6 / Db4+ 25. Rf1 / Te7 26. Te1 / The8 27. Cd8+ / Rf8 28. Txe7 / Txe7 29. Dxe7+ / Dxe7 30. Txe7 / Rxe7 31. Cxb7 / 1-0

Bogart va néixer el dia de Nadal de 1899 a New York i va morir, als 57 anys, la matinada del 14 de gener del 1957, pocs mesos després de diagnosticar-li un càncer de laringe, probablement fruit d'una vida en la qual el tabac i la beguda eren protagonistes destacats.

Li va sobrevenir la crisi final justament quan estava a casa seva, jugant una partida d'escacs amb un amic. Aquest, veient el mal estat de l'actor, va donar-li una excusa per deixar la partida. Bogart, actor fins a la fi, com si estigués representant un dels detectius de les seves pel·lícules li va dir:

-“Què passa noi? És massa per a les teves forces?”

Als escacs hi ha una obertura que du el nom del genial personatge, és l'anomenat Gambet Humphrey Bogart:

1.d4 Cf6 2.g4

2...d5 (refusat) 2...Cxcg4 3.e4 d6 (acceptat)

una jugada arriscada... com la vida de Rick, el protagonista de Casablanca.

Per als qui teniu curiositat per reproduir la partida Bogart-Bacall i no sabeu interpretar-la, us explico breument com és el sistema algebraic d' anotació de partides d'escacs; si el coneixeu, podreu veure tantes vegades com vulgueu, com la famosa moviola de la tele, les partides jugades. Sembla complicat però no ho és gens.

Primer: cada peça s'indica pel seu nom; R= rei ; D= dama; T= torre; C= cavall; A= alfil. Els peons no s'indiquen per la seva inicial, però es reconeixen justament perquè la jugada en què participen no té lletra. Exemple: e5, d4, a5.

Segon: Les vuit columnes d'esquerra a dreta per les blanques, que es corresponen per les de dreta a esquerra de les negres s'indiquen amb les lletres minúscules, a, b, c, d, e, f, g, h respectivament.

CARTES DES DEL TERCER PIS

Tercer: Les vuit files, de més a prop a més lluny per les blanques que són les mateixes que les de més lluny a més a prop per les negres estan numerades 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 respectivament. En conseqüència, en la posició inicial les peces blanques i els seus peons estan situats en la primera i segona fila, i les peces negres i els seus peons, en la vuitena i setena files respectivament.

Quart: Com a resultat de les regles anteriors, cada una de les 64 caselles el tauler, està invariablement indicada per una combinació única d'una lletra i un número.

Cinquè: Cada moviment d'una peça és indicada per: (a) la primera lletra del nom de la peça (segons la regla primera) i (b) la casella on va a parar. No hi ha guió entre (a) i (b). Exemples: Ae5, Cf3, Td1. En el cas dels peons, s'indica només la casella d'arribada. Exemples: e5, d4, a5.

Sisena: Quan una peça en captura (se la menja) una altra, s'insereix una "x" entre: (a) la primera lletra del nom de la peça menjadora i (b) la casella on era la peça menjada. Exemples: Axe5, Cxf3, Txd1.

Quan un peó fa una captura, cal indicar primer la columna de sortida, seguida per una x i la casella d'arribada a continuació. Exemples: dxe5, gxf3, axb5. En el cas d'una captura "al pas", s'afegeix "a.p.". Per exemple, exd6 a.p.

Setena: Si dues peces idèntiques poden anar a la mateixa casella, la peça que es mou s'identifica posant entre la seva inicial i la casella d'arribada, el número de la fila o la lletra de la columna on estava la peça abans de moure-la.

a8	b8	c8	d8	e8	f8	g8	h8
a7	b7	c7	d7	e7	f7	g7	h7
a6	b6	c6	d6	e6	f6	g6	h6
a5	b5	c5	d5	e5	f5	g5	f5
a4	b4	c4	d4	e4	f4	g4	h4
a3	b3	c3	d3	e3	f3	g3	h3
a2	b2	c2	d2	e2	f2	g2	h2
a1	b1	c1	d1	e1	f1	g1	h1

Acabo explicant-vos la solució al problema de l'Oriflama anterior. L'única jugada que pot fer el blanc per poder donar mat a la següent, és avançar el peó una casella, o sigui f4. Si us hi fixeu bé, el negre al qui ara li toca moure, només pot fer una jugada, la seva única peça, el rei, només pot menjar-se l'alfil blanc, o sigui Rxex, perquè les altres caselles estan dominades per les peces blanques. Una vegada el negre s'ha menjat l'alfil, el blanc mou la torre dues caselles cap avall (Tc4#), fent escac i mat, perquè el rei negre no té cap lloc on anar que no estigui amenaçat per les peces blanques.

Al Campionat de Catalunya, els nostres nou equips, amb 64 jugadors, lluiten per la victòria i aconsegueixen omplir d'emoció els matins dels diumenges. Ja ho sabeu, si en voleu formar part, només cal que pugueu al tercer pis i, si necessiteu algun aclariment del sistema d'anotar les partides, envieu un mail a **trespeons@gmail.com**. Salutacions cordials.

Si voleu més informació telefoneme, us respondré al 638087651, ben cordialment.

BARBARISMES-6

de Marta Bayo

*Tret del llibre “Campanya del Lloro” (Barbarismes versificats)
D’ Ignasi Castelltort i Miralda
– Igualada 1983*

(L’escena al Camp de Futbol)

– Què, fent cua a la “guixeta”?

– **Taquilla**, havies de dir.

– Taquilla? No ets tu qui l’erres?

– Consulta el Fabra i veuràs

Que el mot **taquilla** és correcte,

“Guixeta” només pot ser

Una guixa petiteta.

– Au, que el “pitu” ja he sentit

I el “jaleo” ja comença.

– No és “pitu”, cal dir **xiulet**

I això del “jaleo” és **gresca**.

– Mira, mira, que no veus
Quin mal joc la “delanterera”?

– Ja l’has tornat a vessar,

El mot just és **davantera**.

– Ara l’àrbit l’ha fallat.

– Dignes **àrbitre**, punyeta!

– **Ximple! Burro! Capsigrany!**

– Tot això ho has dit correcte.

– La “sancadilla” li ha fet
el gamarús del defensa.

– “Sancadilla”? Molt mal dit!

Això es diu **fer la traveta**.

– Escolta noi, ja em tens cuit

– Amb la teva cantarella.

– Ah sí? Doncs o parles bé
o t’ensenyo la targeta

TENNIS TAULA

d'Eduard Albert

Avui tenim el plaer de transcriure-us les cartes que ens han fet arribar cada un dels membres de l'equip infantil de Tennis Taula, sobre la seva experiència a la secció:

Jo vaig començar a jugar a tennis de taula perquè van posar dues taules a l'escola. El Roger i jo vam portar pales i vam jugar uns dies i ens agradava molt. Cada cop hi havia més gent que s'hi afegia i fèiem partits a un punt, cosa que estava bé perquè érem 12 o 13 esperant a jugar. Al cap de quasi un any sencer de jugar en aquelles taules de plàstic que teníem a l'escola vam decidir d'apuntar-nos a algun lloc i vam veure que el Néstor feia tennis taula i li vam demanar si podíem anar a veure com era i si podíem entrenar amb ell i tal. Vam provar-ho i ens va agradar molt i ens vam apuntar al Centre Morral Instructiu de Gràcia i vam començar a fer partits i, al cap de poc, l'Edu -el nostre entrenador- ens va apuntar a fer classes amb el Long que és un jugador que en sap molt. Ens ha ensenyat bàsicament ha tenir una dreta que estigui bé i una miqueta ens ha ensenyat el revés (cada cop més). De dreta també ens ha ensenyat ha fer el "topspin" i de revés més o menys...

Ens ho passem molt bé!

Héctor Lamaña

De dreta a esquerra: Pablo García-Arroba, Héctor Lamaña, Néstor Fernández, Marc Lluveras, Roger Cassola. Darrere de tots ells: Eduard Albert

Hola a totes i a tots,

Aquest és el meu primer any al Centre, a la secció de tennis taula, formant equip amb el Pablo, el Néstor, el Roger i l'Héctor.

Estem entrenant amb el Long, un crac, cada divendres, i també amb l'Eduard, que ens acompanya sempre quan juquem per donar-nos instruccions sobre com guanyar el rival.

Hem fet campionats tant individuals com per equips i crec que ho hem fet bastant bé.

A la lliga infantil hem quedat tercers jugant contra altres equips famosos com el Fotoprix Vic i el Calella, entre d'altres.

Encara que no haguem passat a la següent ronda, ens ho hem passat molt bé. Hem guanyat i perdut, però sempre hem acceptat el resultat que s'ha produït amb molta esportivitat.

Ara estem jugant la Copa de Sènior 3a amb un equip de gala, amb la incorporació de luxe de l'Edu al nostre equip. Per ara hem guanyat tots els partits que hem jugat i anem primers.

Espero que la meva incorporació al Centre duri més temps i puguem triomfar guanyant campionats.

Fins aviat,

Marc Lluveras

Recordo el dia en què vaig fer el meu primer partit de lliga de TT. Jugava a dobles amb el Marc, contra el Flor de Maig. A l'anterior partit contra l'Ateneu 1882, havíem guanyat.

Vam començar a fer l'escalfament abans del partit. Estava nerviós, com segurament la majoria de jugadors al fer el seu primer partit. Aleshores, un noi de l'altre equip va dir "comencem?"

En aquell moment encara em vaig posar més nerviós. Vam començar el partit i vaig fer el que l'entrenador em va dir ("Les que et vinguin de revés talles a no ser que et vinguin molt bé, llavors piques, i les que et vinguin de dreta picalles o passa-les al seu revés. El resultat és igual")

Doncs així ho vaig fer i el resultat va ser gloriós; el Marc i jo vam guanyar 3-1. Després de jugar, vaig seure al banc i tots els del equip (nois, entrenador i pares) em van dir que havia jugat molt però que molt bé (el que li deuen dir a tothom si guanya el seu primer partit de lliga)

Roger Cassola

TENNIS TAULA

Hola em dic Néstor Fernández Arbeloa i jugo al Centre Moral Instructiu de Gràcia "El Centre" i aquest any hem fet un equip infantil de tennis taula i ja hem participat en competicions com la lliga i la copa, on ens va força bé.

Som cinc jugadors: Pablo Garcia-Arroba, Roger Cassola, Hector Lamaña, Marc Lluveres, Néstor Fernández.

A la lliga hem quedat tercers per darrere de l'Ateneu Flor de Maig i del Vic TT per molt poquet.

Ara estem disputant la copa on anem primers havent fet només tres partits, tots en victòria. A la copa s'om un jugador més: l'Eduard Albert que juga a segona provincial però que ens ajuda força a la copa.

El Marc porta set anys jugant, el Pablo i jo dos, i el Roger i l'Héctor 6 mesos. Al principi tots hem entrenat amb l'Edu que ha estat el nostre primer entrenador excepte per al Marc i fins fa poc ens entrena el Long, un xinès que juga a divisió d'honor espanyola.

Néstor Fernández

La lliga de TT per a la nostra edat és adequada quant al nivell, els emplaçaments on es realitzen els partits i la sana competitivitat. Es podria destacar que l'horari no era l'adequat perquè coincidia amb altres competicions com el torneig horitzó.

El més destacable de la competició lliguera és que hi ha un nivell molt variat en el que et pots trobar tot tipus de rivals. Penso que aquesta lliga ha estat molt ajustada, fins a l'última jornada molts equips tenien possibilitats d'optar al "playoff".

Tot i que no hem aconseguit classificar-nos com a segons, hem fet un bon paper i solament ens hem quedat a un "11" de l'objectiu.

Estic bastant satisfet d'aquest primer any en aquesta competició.

Pablo Garcia-Arroba

CASAL D'ESTIU CENTRE MORAL DE GRÀCIA

El Casal d'estiu és una oferta educativa en el lleure destinada als infants i adolescents perquè gaudeixin i aprofitin l'estiu. Jocs, gimcanes, tallers, piscina o excursions són algunes de les activitats que es realitzen en el casal. A més a més, és un bon moment per a fer noves amistats!

Dates del Casal:

1a setmana: del 25 al 26 de juny

2a setmana: del 29 de juny al 3 de juliol

3a setmana: del 6 de juliol al 10 de juliol

4a setmana: del 13 de juliol al 17 de juliol

5a setmana: del 20 de juliol al 24 de juliol

6a setmana: del 27 de juliol al 31 de juliol

Per a més informació,
adreceu-vos a Secretaria

de Núria Cabestany

MOLTES GRÀCIES

Fa molts anys que llegeixo l'Or i Flama, i en aquest temps he vist molts agraïments a persones que treballen per al Centre. Doncs bé, avui voldria ser jo la que els fes arribar.

Vull agrair la valentia que han tingut dues persones per tirar endavant una secció. No tothom hauria estat capaç de prendre la decisió que vosaltres vàreu prendre: tirar endavant l'esplai fos com fos.

A tu, Anna, moltes gràcies per ser com ets, per la teva il·lusió i la teva dedicació tots aquests anys. I a tu, Hèctor, també moltes gràcies pel teu suport incansable a l'Anna.

Gràcies a tots dos per fer possible que els nostres fills segueixin gaudint cada dissabte d'unes hores d'esbarjo educatiu i que aquest any l'esplai hagi pogut celebrar el seu 25è aniversari.

FESTA DE SANT MEDIR

Colla ELS AMICS (1969 – 2009)

Tot l'any treballant i esperant que ens arribi la nostra festa del 3 de març... i ens ha passat tan ràpid! Com pot ser que en unes hores s'acabi la il·lusió de tots aquests mesos de feina i neguit perquè no ens falli res. Això sí, ens ho passem tan bé quan veiem com la gent ens segueix, els carrers s'omplen de moviment, de rialles i d'il·lusió, demanant que els llancem caramels! Tot això ens recompensa i ens fa seguir endavant. Comencem novament a posar-li fil a l'agulla per tal de tornar a ser-hi el proper any, amb la mateixa il·lusió.

Gràcia és una vila de tradicions, la seva gent les viu i en participa. Les més antigues són la Festa Major i Sant Medir; també són les més tumultuoses i sorolloses.

Aquest any la colla ha celebrat el 40è aniversari de la seva fundació, l'any 1969. En l'any del centenari de la fundació de la nostra entitat, El Centre, un grup de socis fundava la colla Els Amics. Durant tots aquests anys, hem procurat sempre seguir les directrius que van marcar els seus fundadors.

Visca Sant Medir!

d'Alejandra RIFÉ

«He tingut avui un intens dia de treball: he passat tot el matí corregint les proves d'un dels meus poemes; hi he lleuat una coma. A la tarda, l'he tornat a posar» Òscar Wilde

La frase de l'epígraf, una frase citada i traduïda repetidament, no és la d'un home que hagi escrit poc o malament. Òscar Wilde és un autor que sorprèn pel seu enginy, la seva capacitat i fins i tot per la bellesa amb la qual escriu. Escriure és un treball, un joc, una diversió, una dedicació, un ofici, un art, una modalitat d'expressió... però no seguim amb la tirallonga, escriure pot ser totes aquestes coses i d'altres combinades, però és també la resposta que a aquesta pregunta dona cada escriptor o "escrividor", elaborant la seva pròpia manera d'obrir-se pas en la ... aventura?

La frase de Wilde ens remet a una manera molt particular de relació amb una coma! Un nivell de detall gairebé còmic que ens ensenya de la familiaritat de l'art d'escriure amb altres arts: una pausa, una pinzellada, un silenci, un traç. Escriure també és pintar o cantar.

L'activitat artística o creativa ofereix al que la realitza una experiència on pot expressar coses pròpies, pensades o sentides, però on també de vegades pot simplement jugar o aprendre una tècnica. Posem per exemple un pianista: ha d'aprendre a tocar el piano, presar-se a una tècnica, insistir en moltes hores d'assaig, fins que pugui sorprendre's a si mateix amb quelcom assolit, un acord, una peça ben interpretada, un moment en què se sent més inspirat que altres dies. És a dir, a través de l'aprenentatge d'un art, també pot co-

nèixer l'experiència artística o fins i tot la sorpresa del petit acte creador.

Tota tasca artística implica una certa solitud, solitud en la qual un s'inspira o es pregunta pel seu treball: com realitzar-lo, en relació a quina tècnica, a quin repte, a quina aposta, a quin desig de dir alguna cosa. Implica també un cert aprenentatge, un cert posar-se a punt.

Després hi ha sempre un moment de transmissió a d'altres. En forma de publicació, de performance, de recitat, hi ha un moment en què el fruit del treball solitari es posa a circular. Hi ha variades maneres d'arribar per exemple a la publicació, de vegades l'única manera de deixar de corregir un text és donar-lo a publicar, Jorge Luis Borges comentava que així ho feia.

En molts casos hi ha també un lloc i un moment intermedis. Un lloc entre la solitud de l'escriure i el lloc públic de la publicació, un lloc on es comparteix la intimitat i el desordre de l'experiència artística. És un lloc i un moment on l'important és el procés del que es posa en joc, del que jugant s'aprèn o es descobreix.

Pintar una poma que es troba sobre un banc de fusta. Aïllar-la del món i transformar-la en un poema. Sembla més fàcil pensar l'aprenentatge d'altres arts que l'aprenentatge de l'escriptura. Però això també ocorre en el món de la gent que escriu, també els poetes, els escriptors,

TALLER DE CREACIÓ LITERÀRIA

la gent que escriu, sol tenir algun amic secret amb el qual comenta o fins i tot comparteix la seva labor (Max Brodd per a Franz Kafka), de vegades és un grup: és sabut que el títol de la novel·la de Juan José Millás "El desordre del teu nom" l'hi va proposar un dels seus amics de cafès i de lletres. Hi ha mítiques taules de cafès, cafès famosos per ser l'epicentre de grups o escoles literàries. Pàgines imprescindibles van ser produïdes en el cafè Meletti, el Gijón, el Velòdrom, el Cafè Boulevard o el Cafè La Paz. En les seves taules s'han discutit, compartit o traduït llibres d'una manera molt curiosa, increïblement creativa i entusiasta. No poques d'aquestes pàgines han estat escrites, concebudes o traduïdes en grup, o pel que hem anomenat "sinèrgia" de grup, aquesta producció que no es pot realitzar sol, això que només s'aprèn, es gaudeix i s'inventa si es fa amb uns altres.

Però hi ha encara un tipus d'espai creatiu que no és ni una tertúlia ni un cafè, en el qual s'aprenen tècniques i en el qual podem donar lloc a la pròpia experiència d'escriure: és un tipus d'espai que s'anomena Taller. Un tipus de lloc en el qual es treballa amb un coordinador-professor que es fa responsable que es pugui avançar segons unes coordenades que facilitin, al mateix temps que el coneixement d'unes tècniques, la possibilitat de participar d'un cert desordre creador, el descobriment d'aspectes poc freqüents de l'art literària, un aprendre sobre autors i d'estils, i sobretot l'oportunitat de conèixer i compartir l'activitat de la creació artística, tasca que resulta summament enriquidora per a aquest i altres àmbits de la vida.

Aquest espai: Taller de Creació Literària funciona a El Centre des d'octubre de 2008, i està coordinat per Alejandra Rifé, autora d'aquest breu article.

de Mercè Herrera

ALTES I BAIXES

Donem la benvinguda a:

- Emma Molevet Camps,
a la secció d'Esplai
- Carlota Matallana Azorín,
a la secció de Teatre
- Maria Espada Sabrià,
a la secció de Teatre
- Gemma Viñas Domínguez
- Noelia Fernández Requena,
a la secció d'Esplai
- Jaume Roca Sancho
- Jordi Fortino Estarlich
- Raúl Sevilla Pozo,
a la secció de Tennis Taula
- Diana Ramírez Ulea,
a la secció de Teatre

Han causat baixa del Centre:

- Antoni Ruiz Antón,
de la secció de Teatre
- Rosario Avilés Rodríguez
- Octavi de la Iglesia Olalla,
de la secció de Teatre
- Lina Meliz Bernal,
de la secció d'Esbart
- Laura Llorens Rodríguez,
de la secció de Teatre
- Jordina Fabrés Curiel,
de la secció de Tennis Taula

Felicitem a...

- En Carles Olivé i la Maite han estat avis per segon cop d'un infant que es diu Oriol, el 15 de febrer de 2009, dels seus fills Sílvia i Pedro.
- La Mercè Bofarull i en Carles López han estat avis d'una nena que es diu Akeelah, el 27 de febrer de 2009, dels seus fills Carles i Sheida

Lamentem la defunció de...

- La sòcia M. Carme Marlés Alemany (vídua de l'expresident Jaume Calveras) i mare del nostre soci Xavier Calveras Marlés.
- El soci Jaume Sasot Bergés

EL NOSTRE SINCER CONDOL PER A TOTA LA FAMÍLIA I AMICS.

ENTREVISTA A AGUSTÍ TENLLADO

de Dolors Bonet i Muntsa Farré

L'Agustí Tenllado va entrar en el Centre l'any 1962 i fins a l'actualitat ha estat sempre vinculat a la secció de Teatre. La seva muller, amb qui es van casar el 1964, també venia i gaudia d'estar-hi, així com el seu fill Agustí. Quan es va jubilar, als 57 anys, se'n va anar a viure a Arnes (Terra Alta) on va intentar muntar un grup de teatre que es va haver de dissoldre per l'embaràs de l'actriu principal. A la seva casa d'Arnes hi té més de 1000 obres teatrals. Li agrada venir a Barcelona de tant en tant, sobretot perquè hi té el nét, i no deixa mai de preguntar i assistir als principals actes del Centre, com la celebració del 140è aniversari.

Com i quan va arribar al Centre?

Ui... jo tinc una memòria molt dolenta per a les dates però li puc dir que vaig arribar al Centre quan hi havia el dr. Tortras de president, cosa que deuria ser pels voltants de l'any 1962.

El meu pare treballava en un laboratori amb el sr. Torrentbó que n'era soci i ell va ser qui ens el va fer conèixer.

Vivia a Gràcia, però?

No! Jo sóc de Ciutat Vella: vivia al carrer Alt de Sant Pere quan vaig entrar a formar part del Centre i havia nascut al carrer Trompetes de Jaume I.

Què és el que el va atraure del Centre descrit pel sr. Torrentbó?

Jo era integrant del Cercle barceloní de Sant Josep (al costat del Palau de la Música). Allà hi feia teatre i, de fet, en aquells moments, vaig fer els meus inicis en la direcció. Però hi va haver baralles internes en el grup i vam marxar en Manel Feliu, la Margarida Camps, en Joan Coll (e.p.d.) i jo. Va ser llavors que el sr. Torrentbó em va fer descobrir el grup de Teatre del Centre.

Hi va entrar com a actor o com a director?

Vaig entrar dirigint, tal i com havia estat la meua sol·licitud. No hi vaig entrar pensant que duraria tants anys la meua estada, al cap i a la fi jo no havia tingut mai cap nexa amb el Centre encara que sí amb Gràcia ja que des dels 10 anys sóc soci del C.E. Europa. I ja veus, 15 anys a la secció i, malgrat que ja no dirigeixi, encara en sóc soci!

Jo no l'he conegut pas en la seva faceta de director, tanmateix... m'ha arribat a les oïdes que vostè era un director boníssim però que feia plorar les actrius...

Jo sóc un gran amant del teatre i de la direcció teatral. Potser sí que havia fet plorar o havia fet enfadar alguns actors i actrius però això era perquè valien. Havia de collar-los fins que donessin la seva màxima capacitat i treure endavant obres de qualitat. Em consta que en algun moment patien però sempre tornaven i volien continuar. Si un actor no valia jo li deia "Nostre Senyor no t'ha cridat per seguir aquest camí..." no calia que perdéssim temps ni guanyéssim frustracions.

Al Cercle barceloní també teníem un director molt dur, jo també el vaig patir, tant que de vegades ens alegràvem si un dia es trobava malament i no podia venir a l'assaig... però he de reconèixer que d'ell en vaig aprendre molt: em refereixo a en Joan Coll (e.p.d.) que també va estar com a actor al Centre.

Crec que, com a director, sempre m'ha agradat tensar la corda però sense fer-la petar, per tal que els actors traguessin tot el seu potencial.

Com era el Centre quan vostè hi va arribar?

Mira, t'explicaré una anècdota perquè te'n facis càrrec: un cop, perquè l'obra ho exigia, li vaig indicar a un actor que agafés de la mà a una noia i l'actor s'hi va negar perquè els seus valors morals no li ho permetien. Verge Santíssima! Em vaig posar les mans al cap. A les meves obres no hi havia res immoral però en el teatre, si cal fer-se un petó o agafar-se de la mà, cal fer-ho: és art!

O sigui que va revolucionar el grup de Teatre?

Vaig fer un canvi, potser vaig crear un nou estil: es van començar a fer obres d'autors importants prescindint dels prejudicis i valorant el contingut de les obres (abans es censurava més). També vaig proposar d'anar a concursos i, des d'aleshores, s'hi va cada any.

Com definiria la gent que es dedica al Teatre?

És gent dedicada, amb una gran afició però també amb una gran responsabilitat. A més, en el Centre, hi ha hagut sempre un gran avantatge: ningú no s'ha fet mai la competència ni ha tingut una ambició que portés a fer-se la traveta. Cadascú ha estat conscient dels seus punts forts i dels seus punts dèbils i s'han sabut compaginar dins el grup.

Algun dramaturg preferit?

Sens dubte: l'Alejandro Casona! A més, ens unia una gran amistat personal. Quan em vaig casar, vam anar de viatge de nuvis a Madrid i allí el vaig conèixer. Ell ja havia tornat de l'exili i estava preparant "Caballero de las espuelas de oro". Li vaig demanar permís per poder muntar "La dama del alba" al Centre que ja era una obra que em sedu-

ïa. D'entrada em va dir que no, que no podia autoritzar-la per a aficionats però que no em preocupés que aviat jo podria realitzar aquell muntatge. Al cap de poc temps, vaig rebre un escrit de la seva vídua en el qual em deia que, per exprés desig del seu marit, quedava autoritzat a fer les seves obres. Quan vam guanyar el concurs d'Arenys de Mar, amb aquella obra precisament, la seva germana Jovita em va obsequiar amb les obres de l'Alejandro Casona que guardo com un tresor.

Es va representar aquesta obra al Centre?

I tant! I a més, en tinc una anècdota molt divertida! A "La dama del Alba" hi ha una escena en la qual tres nens escolten el parlament de la dama (que és la mort). En la nostra obra els nens eren els fills d'en Puyoles. La disciplina amb què funcionava el grup era tan gran, que un dels nens es va fer pipí al damunt per tal de no interrompre l'assaig. Me'n vaig adonar quan vaig veure un riuet lliscant pel damunt de l'escenari...

Compartia direcció amb algú altre?

Sí, és clar, com ara. Vaig compartir la direcció amb en Francesc Carreras, un molt gran director, un home que ha fet molt pel Centre. Teníem estils totalment diferents però: ell s'ocupava moltíssim de l'escenografia, a cada obra tenia pensat fins el més petit detall, gaudia fent els muntatges. En canvi, jo podia muntar una obra amb sols una càmera negra, no li donava la mateixa importància, per a mi la clau eren els actors. D'estils diferents, un grup se n'enriqueix molt. Segurament la llàstima va ser no compartir mai una codirecció d'alguna obra.

ENTREVISTA A AGUSTÍ TENLLADO

Penso que vostè va tenir un paper important en la celebració del Centenari de la secció de Teatre...

Sí... vam voler reposar la primera obra que s'havia fet al Centre: "La cura del moro", una llauna-llauna-llauna. Jo m'adormia als assaigs i tot! Ens va venir a veure en Jordi Pujol qui, cada cop que me'l trobava, em recordava per aquesta obra i la seva pesadesa!

Va rebre algun premi per la seva tasca de director?

No em puc queixar, em van guanyar bastants. Una anècdota molt bona és el que ens va passar amb l'obra "Entre mujeres", amb la qual, tant actrius com director, vam arrasar als concursos que vam anar: Arenys de Mar, Sitges, Calella, Caldes de Montbui... però precisament en aquest últim van guanyar totes les noies com a actrius principals i també vam rebre un premi com a a grup i en canvi el director no va ser ni tan sols nominat!

Va ser una gran obra protagonitzada per cinc grans actrius: la Núria Viltró, la Margarita Huertos, la Carme Blanch, la Marta Moltó i la Mercè Tost. Vam imposar un sistema d'assaig que elles van idear: assajaven de memòria i, cada cop que una s'equivocava, es tornava a començar. Ens reuníem a casa de la Mercè Tost i el sistema va ser tan bo que es va fer l'obra sense apuntadors i en va sortir un producte artístic impecable.

A part del grup de Teatre, em consta que també va ser president durant una temporada del Centre, oi?

Sí però per accident... Quan en Josep Cabestany va morir essent president de l'Entitat, ningú no es veia amb cor de prendre'n el relleu. Llavors es va muntar una comissió gestora (encapçalada per mi) i més tard vaig sortir-ne escollit president.

Quant temps va ocupar el càrrec?

Quatre anys : quan em vaig assabentar que l'Antoni Fàbregas volia ser el nou president, vaig estar encantat de donar-li el càrrec!

Eren temps difícils perquè no hi havia diners. Per fer les vidreres del bar vaig haver de demanar diners al Sr. Riudor que me'ls va donar: era un home increïblement generós, que va fer grans aportacions al Centre sense demanar mai res a canvi i volent mantenir sempre l'anonimat, si ara us ho dic és perquè ja han passat prou anys com per no sentir que traeixo aquesta voluntat.

Això sí, xocàvem una mica entre la seva religiositat i el meu agnosticisme... mentre em donava els diners, m'advertia de no fer obres tan lliberals...

Com veu ara el Centre?

Molt diferent de quan jo hi venia. Ara no hi ha la incertesa de perdre l'entitat, de donar les claus al bisbat. Jo vaig sortir president perquè no hi havia ningú que s'atrevisís i el risc era haver de donar les claus al bisbat i que es dissolgués l'entitat. Ara no hi existeix aquest problema. Abans tampoc no hi havia tant de jovent. I el nou president que teniu, en Carlos Pablos, és un gran home que s'hi dedica molt i que estima el Centre.

Un desig per al Centre en el seu 140è aniversari?

Que en faci 140 més com a mínim!

Home de poques paraules i amb un fort deix irònic que deixa escapar en les intervencions, té una rialla franca i té la mirada plena d'amor i admiració pel Centre. Mentre es posiciona perquè li facin la foto, adquireix un perfil propi: magnànim en el gest i amb l'aire dels grans directors de teatre.

Per Josefina ALTÉS/ Gabriela POBLET

Xarxa de famílies hospitalàries per als immigrants

Els Lluïsos de Gràcia servirem d'enllaç entre famílies autòctones i famílies immigrades

"La idea consisteix en generar una Xarxa de famílies hospitalàries que vulguin donar suport i acompanyar en el procés d'acomodació a famílies immigrades a través del diàleg i de l'amistat.

Cada família hospitalària (que es podrà donar d'alta en un registre) es relacionarà amb una família immigrada per un període de tres mesos"

Catalunya ha estat sempre terra d'acollida. La seva situació geogràfica, demogràfica, econòmica i cultural ha facilitat l'arribada de persones procedents de tot el món.

Són persones que principalment vénen a la recerca d'una feina que els permeti millorar la seva situació econòmica i la de la seva família. Però també vénen en busca de seguretat, d'accés a una millor educació, de salut, de tranquil·litat, de pau... És a dir, de millors perspectives per a tenir una vida digna que, desafortunadament, sols es pot garantir en uns pocs països del món.

Però també Catalunya té experiència en l'altre sentit. No fa molt de temps, gran part de la seva població va haver d'emigrar (en molts casos fugir) i recórrer a l'hospitalitat d'altres països. Avui dia, ens trobem en una altra situació: moltes persones necessiten la nostra hospitalitat i Catalunya ha de ser solidària i compromesa.

Des de molt àmbits, s'ha començat a treballar en diversos programes d'acollida que faciliten l'acomodació social del col·lectiu immigrant i, en el mateix sentit, de tota la societat. Amb l'hospi-

talitat com un eix clau, l'associació **"Salut i Família"** ha dissenyat una proposta innovadora que treballarem en xarxa diverses associacions de Barcelona i àrea metropolitana, entre les quals estem participant activament els **Lluïsos de Gràcia**, com a punt d'informació i trobada d'aquest projecte.

La idea consisteix en generar una Xarxa de famílies hospitalàries que vulguin donar suport i acompanyar en el procés d'acomodació a famílies immigrades a través del diàleg i de l'amistat.

Cada família hospitalària (que es podrà donar d'alta en un registre) es relacionarà amb una família immigrada per a un període de tres mesos. Durant aquest període les famílies es trobaran, com mínim, tres vegades.

La primera trobada tindrà lloc a la seu dels Lluïsos i comptarà amb el suport d'una mediatra intercultural. La segona trobada serà al domicili de la família hospitalària, on aquesta família tindrà l'oportunitat d'obrir les portes i convidar la família estrangera a passar una estona agradable.

La tercera trobada serà en qualsevol lloc, on vulguin les dues famílies.

Aquest projecte té molts objectius: proporcionar una bona pràctica d'acollida i diàleg intercultural, respondre de forma solidària a les necessitats d'acomodació intercultural de les persones novingudes, involucrar a la societat autòctona en el procés d'acomodació, conèixer de primera mà les famílies novingudes per a poder trencar estereotips i culturalismes...

Però per sobre de tot, amb aquest projecte volem demostrar que l'hospitalitat cap a l'estranger és una forma d'obrir-se al món, de conèixer gent que, malgrat les diferències, tenim molt més en comú i d'assimilar que, per més estranger que pugui ser, és el nostre veí, i com bons veïns, tots dos ens necessitem.

de Daniel Mejías

Hola Daniel,

Em provoca molta curiositat aquest fenomen del qual tothom parla però que no acabem de saber què és... De què va el Jet Lag? Per què passa?

Gràcies pel teu ajut!

Penèlope Creu

Benvolguda Penèlope,

Per entendre el Jet Lag cal que t'expliqui com funciona el nostre cicle de son i vigília.

Segur que algun cop has sentit a parlar del famós rellotge biològic. Doncs aquest rellotge està al nostre cervell i es diu Nucli Supraquiasmàtic de l'Hipotàlem (NSQ). Al nostre cos hi ha un munt de funcions que han d'estar sincronitzades; quan dormim alliberem unes certes hormones, quan estem desperts unes altres. Aquest nucli s'encarrega que tot el nostre cos funcioni de forma sincronitzada i al temps que toca. Però aquest rellotge és fàcilment influenciable, especialment per la llum del sol.

Quan viatgem a un altre país que impliqui un canvi horari fort, el NSQ es des-sincronitza perquè l'estímul lluminós que rep no és el que calcula que tocaria en aquell moment, per tant el cicle de 24 hores d'un dia queda desplaçat a una altra durada diferent. Això altera tots els altres cicles que estan sincronitzats amb el cicle son-vigília, com la regulació d'hormones com la del creixement o el cortisol i d'altres. Tot plegat pot provocar símptomes com la fatiga, confusió, problemes digestius, apatia, irritabilitat...

Existeixen pastilles per pal·liar-ho, però jo et recomano paciència abans que pastilles.

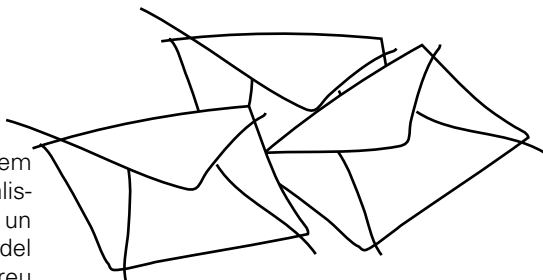
Una abraçada!

El llenguatge dels animals

En aquest número m'agradaria parlar-vos d'un conflicte molt interessant tot i que molt controvertit. Els animals tenen llenguatge propi? Són capaços de fer-ne servir un com per exemple el nostre? Primer de tot és important dir-vos que es tracta d'un tema molt extens i aquí sols hi trobareu una petita pinzellada.

Cal delimitar, en primer lloc, què entenem per llenguatge i què no. La majoria d'experts es posa d'acord en què existeixen una sèrie de trets que tot llenguatge ha de complir:

1. Ús del canal auditiu.
2. Arbitrarietat (els conceptes d'un llenguatge es decideixen pel consens dels qui la parlen)
3. Semanticitat (tot té un significat, una càrrega semàntica)
4. Transmissió cultural (el llenguatge es transmet en un entorn social)
5. Ús espontani.
6. Ús del torn de paraula.
7. Dualitat de patró (una llengua ha de tenir dos nivells, un de simple i sense significat – els fonemes – i el segon, on combines aquests fonemes per crear elements amb sentit com paraules i frases)
8. Desplaçament (poder fer referència a coses que no estan presents)
9. Dependència de l'estructura (combinar els elements del llenguatge per poder crear formes noves i sentits diferents depenent de l'ordre de les paraules)
10. Creativitat (poder crear un nombre infinit de frases)

A partir d'aquesta premissa trobem dues postures enfrontades. El formalisme (que creu que el llenguatge és un sistema formal i per tant exclusiu del humans) i el funcionalisme (que creu en què la part fonamental és la funció del llenguatge, que és la comunicació, i que, per tant, la diferència entre el nostre llenguatge i el d'un animal és la seva complexitat; el nostre llenguatge és més complex perquè som més intel·ligents, però tots fem servir llenguatge).

Existeixen un parell d'experiments molt interessants per poder il·lustrar aquest conflicte. El primer consistia en ensenyar a una ximpanzé anomenada Washoe un llenguatge. Anteriorment s'havia intentat ensenyar llenguatges orals a altres ximpanzés sense èxit. Les seves cordes vocals no estan preparades per als nostres fonemes i, per tant, amb la Washoe es va decidir emprar el llenguatge de signes gestuals. La teoria, bàsicament, es basava en el fet que un ximpanzé té la mateixa intel·ligència d'un nen de 4 anys i per tant es podria aconseguir que la Washoe pogués parlar com una nena de 4 anys en llenguatge de signes. Després d'un procés molt interessant d'aprenentatge, la Washoe va aprendre aquest llenguatge.

Un altre experiment molt interessant va ser el d'un altre ximpanzé anomenat Kanzi. En Kanzi era el fill d'una ximpanzé a la qual intentaven ensenyar un llenguatge inventat, que consistia en una taula electrònica amb una sèrie de codis que en ser premuts emetien una veu que pronunciava una paraula concreta associada a aquell dibuix. Per exemple, hi havia un dibuix que volia dir poma i la veu pronunciava "poma". D'aquesta manera l'experimentador es podia

expressar amb paraules cap al ximpanzé i aquest el responia amb la taula de sons. Curiosament en Kanzi va aprendre aquest llenguatge escoltant les lliçons de la seva mare i va passar a ser ell el centre de la investigació. Va aprendre més d'un centenar de signes i per tant podia expressar-se molt bé, així com entendre ordres molt específiques donades pel canal auditiu.

Si repassem els experiments anteriors, veurem que compleixen gairebé tots els criteris anteriors:

1. No fan servir el canal auditiu en el cas de la Washoe però és absurd no considerar el llenguatge de signes que fan servir les persones que pateixen sordesa com a llenguatge.
2. Els conceptes es construeixen de forma arbitrària.
3. Tot té un significat.
4. La Washoe va ensenyar el llenguatge de signes a altres ximpanzés, tot i que d'una forma poc acurada.
5. El feien servir de forma espontània.
6. Respectaven el torn de paraula.
7. Existia una dualitat de patró.
8. Podien fer referència a objectes i persones no presents en aquell moment.

9. Aquest punt és el més conflictiu: tant la Washoe com en Kanzi no sempre utilitzaven un ordre gaire definit per les paraules, de vegades deien totes les paraules que necessitaven per expressar el que volien en aquell moment, amb total indiferència per l'ordre i la repetició dels mots.

10. Podien comunicar un nombre infinit de missatges.

Des de perspectiva funcionalista es diria que sí, que és un llenguatge, perquè la funció de comunicació existeix. Si el ximpanzé té la intel·ligència d'un nen de quatre anys, realment durant l'experiment es comunicava com a tal i per tant tenen llenguatge.

Els formalistes defensarien tot el contrari. Primerament no compleix plenament el punt nou i per tant exclou aquella forma de comunicació de la categoria llenguatge. Els més radicals afegirien que el llenguatge és d'ús exclusiu dels humans per una dotació genètica que els animals no tenen i que, per tant, mai podran posseir l'habilitat de parlar una llengua. Existeix una altra branca que ho defensa des d'una postura diferent. Es tracta de la Psicologia Discursiva. Aquesta branca de la psicologia, entre d'altres coses, considera el llenguatge com quelcom diferent del que hem dit fins ara. Creu que la llengua no es limita a la seva funció descriptiva i comunicativa, sinó que també és una eina fonamental per a la construcció de la realitat. Construir-la, interpretar-la, etc, perquè vivim en una realitat polisèmica, amb un munt de significats per a un mateix missatge. Per

exemple; si un ximpanzé salvatge crida als seus companys "Perill! Pugeu als arbres!", tothom pujarà als arbres sense pensar que pot haver sigut una broma o bé que el que ell pretenia era despit-los per poder quedar-se sol. Per tant, el fet de no posseir aquesta dimensió simbòlica fa de la comunicació dels animals, des del punt de vista dels discursius, quelcom diferent a un llenguatge.

Ara és el vostre torn. Què creieu? Els animals tenen un llenguatge o no? Us animo a què investigueu sobre el tema i preneu una informació més fonamentada. Si us interessa l'apassionant vida de la ximpanzé Washoe, podeu llegir-vos el llibre que narra la seva història: "Primos Hermanos," de Roger Fouts. Si creieu que el llenguatge és una manifestació genètica, documenteu-vos sobre el cas dels nens de Nicaragua que van inventar-se, de forma espontània, un llenguatge de signes. Bona recerca!

RECORDEU QUE SI TENIU ALGUNA QÜESTIÓ DE LA QUAL VOLEU QUE PARLI, O UN TEMA QUE US AGRADARIA QUE TRACTÉS, PODEU ENVIAR-LA ADREÇANT UNA CARTA, SIGNADA O ANÒNIMA, A LA BÚSTIA DE L'OR I FLAMA, O SINÓ DEMANAR-M'HO PERSONALMENT. ESTARÉ ENCANTAT D'INFORMAR-VOS SOBRE TOT ALLÒ QUE EM SIGUI POSSIBLE.

REPORTATGE:

Miquel Martí i Pol

de Marta Bayo

El nostre insigne poeta va néixer a Roda de Ter, l'any 1929, el seu poble estimat, on va residir durant tota la seva vida. De molt jove va haver de treballar a la fàbrica molt a contracor, doncs ja era un noi que escrivia poesia, amb la qual cosa queda patent la seva fragilitat i la gran sensibilitat que fluïa del seu cor.

La seva poesia revela una constant biogràfica que parteix de la descoberta del món a través de símbols o de realitats. El primer llibre que va editar l'any 1954, *Paraules al vent*, és vitalista i amb una preocupació religiosa. Segueixen altres llibres de poesia com *Quinze poemes* (1957), *El poble* (1966), *La fàbrica* (1972). Amb *Vint-i-set poemes en tres temps* (1972) s'incorpora, amb un to personal i mantenint la finor simbolista, al realisme històric, sarcàstic i vindicatiu, emprant les enumeracions d'objectes i persones a la manera de Neruda, encara que també recorda Salvat Papasseit.

L'any 1971 el doctor Lluís Barraquer i Bordas, neuròleg, li diagnostica una esclerosi múltiple, la malaltia que més endavant l'impediria gairebé totalment de caminar i que, a més, li planteja seriosos problemes d'equilibri, obligant-lo a una penosa lentitud en qualsevol acti-

vitat manual per manca de coordinació. Malaltia que no sol provocar la mort a curt termini però sense possibilitat de curació. El màxim que podia aspirar era aconseguir una estabilització. Martí Pol tenia 40 anys i una malaltia pera-totala-vida, que va saber assumir i acceptar aprofitant les limitades possibilitats que li restaven i que el van portar a viure fins als 74 anys.

Va seguir, doncs, la seva obra amb molts altres títols: *La pell del violí* (1974), *L'arrel i l'escorça* (1974), poemes realistes i irònics, *Quadern de Vacances* (1975), *Crònica de demà* (1976), arribant entre d'altres al seu llibre *Estimada Marta* (1978). Els tres conjunts de poemes que componen aquest llibre constitueixen, de fet, tres unitats independents i com a tals poden ser llegits. No ens podem allargar amb tots els títols de la seva magnífica obra. Sí que comentarem la seva col·laboració inefable amb el cantant Lluís Llach i l'obra conjunta que van realitzar amb *El pont de mar blava*. En conjunt, la seva obra mostra una gran seguretat i ofici en l'ús de l'idioma i de la mètrica. A continuació us incloem un parell de mostres dels seus inoblidables poemes:

REPORTATGE:

Miquel Martí i Pol

D' ESTIMADA MARTA

Marta, per tu i per mi no hi ha records
i no hi ha densitat ni moviment.

Tenim però memòria de tot
i en estimar-nos ablanim deserts.
L'aigua i la nit ens donen aixopluc
i amb fils de llum teixeixen el mirall
per on la lluna clara del desig
s'enfila i creix i ateny la plenitud.

Som rics de l'íntim saber de tothom
i convertim el goig incipient
en un plaer magnífic i total.

Damunt no-res bastim un poderós
castell de somnis, que suscita focs
i empeny la saba, i desvetlla el verd
encís de l'ombra. Marta, tot és pur
i els joncs esmolen aquest riu de tu
que ve de lluny i que m'amara tot.

UN SONET PER A TU

Un sonet per a tu que em fas més clar
tant el dolor fecund com l'alegria,
un sonet amb els mots de cada dia,
amb els mots de conèixer i estimar.

Discretament l'escric, i vull pensar
que el rebràs amb discreta melangia,
com si es tractés d'alguna melodia
que sempre és agradable recordar.

Un sonet per a tu; només això,
però amb aquell toc lleu de fantasia
que fa que els versos siguin de debò.

Un sonet per a tu que m'ha permès
de dir-te clarament el que volia:
més enllà de tenir-te no hi ha res.

REPORTATGE: RECORDS DE CAN TUNIS

de Gemma Codinach Rosich

Tinc nostàlgia del meu simpàtic barri de Can Tunis, perquè el recordo com el que era: un barri obrer, modest, amb moltes vivències de la seva gent, treballadora, i també amb molta immigració del país.

Avui visc lluny d'aquest desaparegut barri, però me'n recordo com si tot fos molt recent, amb una infantesa feliç, jugant en els seus carrers, muntant en bicicleta... Un barri amb les seves festes majors, tan entranyables, el seu elegant envelat, amb la col·laboració dels seus habitants i la seva orquestra, la del Sr. Piqué, les festes infantils i altres activitats. Tot allò clàssic d'un barri obrer dels d'aquells temps, que sabia celebrar les festes del poble.

Recordo els berenars del dijous gras amb la seva truita, el dimecres de cendra amb l'enterrament de la sardina i les fogueres de Sant Joan al carrer Fèlix Macià, en les quals col·laboràvem els nens, guiats per Antoni Jubillar, "el Català".

I sense oblidar la seva fantàstica platja, millor que d'altres properes del moment, segons em comentava el meu pare "el Cudi" molt aficionat als esports de mar.

Teníem dos col·legis: el Lluís Antúnez (popularment conegut com el col·legi de les cotxeres) i l'estimat Jesús Maria amb les seves immillorables professors: les senyoretes Eulàlia i Marta.

Els diumenges al matí, sentíem missa a la Capella de l'escola amb Mossèn Carbonell i, a la tarda, a la sala d'actes, teníem activitats de cinema i teatre. També recordo la festa de Reis amb molt d'afecte, pels regals que ens duïen. Inoblidable tot.

Em perdonaran que vagi esmentant noms de persones del nostre estimat barri amb certa freqüència: eren qui el feien viu i humà. Ho faig a força de fer-me pesada, perquè per a mi, era un ambient bo, senzill, honest i molt humà que ha deixat petja en la meua memòria.

Per a què no faltés de res, teníem també un Cor de Clavé, afiliat a la Federació, anomenat La Lira Tunisenca, d'uns quants d'anys d'antiguitat, dirigits pel gran mestre Joan Carbonell. El meu cosí, Miquel Castillo, en formava part com a solista i el meu pare, Joaquim Codinach va ser el seu president en algunes èpoques esplendoroses.

Per insistir en la meua idea que Can Tunis, com a barri, era un clàssic d'aquells temps, ràpidament repassaré alguns dels personatges entranyables: la cooperativa de la Rosita, el forn dels Huguet, la lleteria de la Pilar, la carnisseria de la Pilarín, la carboneria i el carret de la sra. Maria on els nens compràvem les l·laminadures que els nostres pares ens permetien, l'estanc de la Seràpia... i allò que no podia faltar en aquella zona: dos marbristes per la seva proximitat al Cementiri.

Segur que m'oblido de moltes persones importants per al barri però anomenar-los a tots seria inacabable. Recordo molt bé la gent que hi vivia i m'atreveixo a dir que alguns d'ells hi tornarien si el barri no hagués canviat tant, perquè com a barri podem dir que ja no existeix. El desallotjament del principal bloc d'habitatges, perquè la CAMPSA amplià les seves instal·lacions construint nous tancs per als combustibles, i l'ampliació del Port foren dos detonants d'un èxode de la gent que hi vivia i que facilità la desaparició del barri tradicional que fou.

REPORTATGE: ELS DRETS HUMANS

de Glòria Soto

Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i drets i, dotats com estan de raó i consciència, han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres, diu l'article 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans, aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 10 de desembre de 1948 a París. Aquesta Declaració, que consta d'un preàmbul i trenta articles, recull els drets humans considerats bàsics en els àmbits civil, polític, social, econòmic i cultural.

Recent acabada la Segona Guerra Mundial, encara amb l'horror del genocidi dels jueus i els gitanos, en plena construcció d'un nou ordre internacional, que va dividir el món en dos grans blocs, els aliats van voler establir un conjunt de principis legals amb valor universal i fundar una organització per evitar nous conflictes internacionals. Així va néixer l'ONU, el 24 d'octubre de 1945, a San Francisco (Califòrnia), amb 51 membres.

La primera resolució que aquest organisme va adoptar el 10 de desembre de 1948, ja comptant amb 58 Estats membres, va ser la Declaració de Drets Humans. Van votar a favor 48 països, 8 es van abstenir, entre ells, la Unió Soviètica, alguns estats de l'Europa de l'Est, Aràbia Saudí i Sud-Àfrica, dos països no es van presentar.

Per primera vegada a la història, es va reconèixer un conjunt de drets a tots els éssers humans pel sol fet de ser-ho. Es

van recollir els drets a la vida, a la integritat física, a la llibertat i a la seguretat, a la igualtat davant la llei o a la llibertat de pensament i culte religiós; per citar només alguns dels més importants.

Amb la idea d'aprofundir en tots aquests drets de caràcter internacional, el 16 de desembre de 1966, l'Assemblea General de l'ONU va adoptar el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, i el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, que juntament amb la Declaració Universal dels Drets Humans, és anomenat Carta Internacional de Drets Humans.

Malauradament aquestes Declaracions no han impedit els conflictes al món, al llarg d'aquests anys. Per citar alguns dels més greus, ens podem referir al genocidi iugoslau (1991-1995) i al genocidi ruandès (1994).

A la vista de tantes atrocitats i amb antecedents a partir de la Primera Guerra Mundial, l'Organització de les Nacions Unides va celebrar, el 17 de juliol de 1998, una conferència a Roma on es va aprovar l'establiment d'una Cort Penal Internacional, que va entrar en vigor l'1 de juliol de 2002.

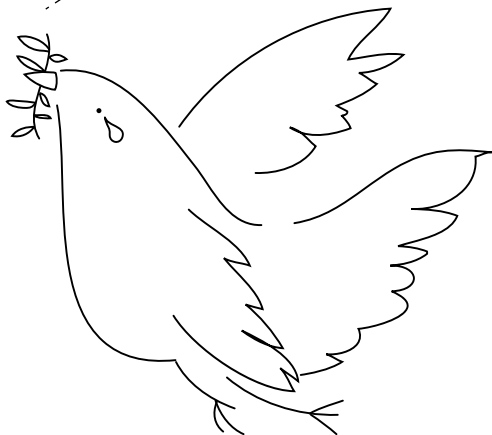
La Cort Penal Internacional, amb seu a la Haia (Països Baixos), té competències per perseguir i condemnar els crims més greus comesos contra la humanitat, com el genocidi, els crims de guerra, els crims de lesa humanitat i els delictes d'agressió.

El 5 d'abril de 2008, 106 països ja havien firmat l'Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional, 30 africans, 13 asiàtics, 16 de l'Europa de l'Est, 22 de Llatinoamèrica i el Carib, i 25 de l'Europa de l'Oest i altres països. Entre les absències significatives destaquen els Estats Units, Israel, Rússia, Cuba, Xina, Índia i Irak.

La Cort es va ocupar dels crims succeïts a la República Democràtica de Congo, a Uganda, La República Centrafricana i Sudan, i va actuar a petició d'aquests països i del Consell de Seguretat de Nacions Unides. El passat 4 de març, la Cort va dictar una ordre d'arrest contra el President sudanès, Omar Hassan al-Bashir, que aquest es nega a complir. A Darfur, oest de Sudan van morir 200.000 persones i més de 2 milions i mig es van desplaçar a conseqüència dels enfrontaments ètnics i polítics.

El camí perquè al món es respectin els drets humans és llarg i difícil, i els òrgans encarregats del seu compliment topen, en la majoria de les ocasions, amb el poder polític dels Estats que s'hi oposen; tanmateix, tot i que caminen dos passos endavant i un cap enrere, l'important és avançar.

El 10 de desembre de 2008 es van complir seixanta anys de la Declaració Universal de Drets Humans. A l'Assemblea General de les Nacions Unides es va declarar l'any 2009, "Any Internacional de l'Aprenentatge sobre els Drets Humans"

de Marta Bayo

PEIXOS I MARISC

- Els peixos constitueixen, a través de l'alimentació, la principal font de iode, element fonamental per al funcionament de la glàndula tiroidea. Aporten proteïnes de qualitat comparable a la carn, riques en aminoàcids essencials i contenen menys greix.
- És molt important adquirir l'hàbit de consumir peix blanc i blau. Aquests últim conté un tipus de greix molt recomanable.
- Hi ha moltes maneres de fer que el peix sigui atractiu per a la vista i el paladar, com es veurà tot seguit.
- Són aliments que es poden combinar fàcilment amb altres.
- La quantitat de peix que equival a una ració de carn, oscil·la entre els 100 i els 125 g. considerant el pes net cru (sense espines ni residus no comestibles)
- Cal fixar-se en les racions del grup de les carns que cobreix cada plat, per a tenir així una idea dels grams, calculat a l'hora de fer la valoració nutricional.
- Les receptes que inclouen ou o altres aliments proteics fan augmentar l'aportació d'aliments del grup de les carns

SARDINES AMB GAVARDINA

Ingredients:

- 12 sardines mitjanes
- 1 ou
- 12 cullerades de farina
- 1 gra d'all

Elaboració

Es treu el cap i l'espina de les sardines mirant de deixar-les senceres, es renten i s'escorren. Es prepara la pasta per a la gavardina en un bol: primer s'hi posa l'ou i, tot remenant, s'hi afegeix la gasosa, un pessic de sal, una mica de pebre, l'all trinxat i el julivert. Seguidament s'hi van incorporant 8 cullerades de la farina, sense parar de remenar, fins a obtenir una pasta cremosa i un xic espessa.

Se salen una mica les sardines, s'enfarien i es posen dins el bol de la pasta. Es posa oli a escalfar en una paella fonda i quan és calent, sense arribar a fumejar, s'hi van introduint les sardines, ben sucades de pasta, sense aglomerar-les. Es fan enrossir per les dues bandes i en treure-les es col·loquen en una platja de cuina amb paper absorbent.

Són bones tant calentes com fredes.

- 1 got de gasosa o aigua amb gas
- Julivert
- Sal i pebre
- Oli per a fregir

Comentari dietètic

Les sardines són peix blau, i per tant, riques en greixos insaturats, aporten àcids grassos essencials per a l'organisme, amb diverses funcions, entre les quals destaca la propietat anticoagulant i protectora davant d'alteracions de la circulació sanguínia. També contribueix a augmentar el colesterol HDL en sang, conegut popularment com "colesterol bo".

Destaca l'aportació de vitamines, B3, B6, B12, D i E.

Es pot acompanyar el plat amb una guarnició d'amanida de tomàquet i pastanaga ratllada.

Contingut energètic aproximat
491 kcal

interprintdisseny
i produccions gràfiques

flyers_pòsters_catàlegs_carpenteria_fulletons
comercials_papereries_corporatives_displays
targetons per a celebracionsllibres_vinils per a
vehicles i locals_plotters_enquadrernacions
registre mercantil_segells_dossiers_pancartes
caixes de llum_ampliació de fotografies_edició de
revistes_plaques de senyalètica_etc

balmes 188_08006 Barcelona
T: 932 181 437_F: 934 151 389
info@interprintbcn.com_www.interprintbcn.com

BAR d'EL CENTRE

Direcció del bar a càrrec
de l'Eliane i l'Antonio

Obert:

De dilluns a dissabte, de 17h a 01h
Diumenges, a partir de les 12h

Menú de grups

**Menú especial de diumenge amb
copa de cava i cafè inclòs**
**Assortit de tapes, entrepans i
altres**

JULIÁN MARTÍN
QUADRES I MOTLLURES

C/ Penedès, 4 - 08012 Barcelona
Tel. 932 379 453 Botiga i Taller
Tel. 932 185 852 Taller

Plaza Rius i Taulet, 3 - Tel. 93 415 54 27 - 08012 BARCELONA

Aigua Gas - Electricitat

J. GUINART

INSTAL·LADOR AUTORIZAT
REIC-080168960

Renaixença, 71 - Tel. 93 435 90 06 - Fax 93 511 19 96
08041 BARCELONA - joanguinart@hotmail.com

Restaurante SAUDADE

ESPECIALIDADES GALLEGAS

Mariscadas
Parrilladas de Carne

Salón para todo tipo
de Celebraciones

C/ Chapi, 18-22
08031 Barcelona
Tel.: 93 429 13 13

El exquisito sabor de Galicia, en Horta

Roba per a infants

...tat!

St. Antoni Maria Claret 81 bis, local 1
08025 Barcelona · tel: 93 446 29 68

COSTA

CANSALADERIES,
FORMATGERIA I MENJAR
CUINAT

C/ Providència, 45 GRÀCIA
Tel. 932 845 143

Bar Restaurante

LA NEVERA

- Comidas caseras
- Menús para empresas y grupos
- Especialidad: pulpo, lacón
bacalao y embutidos ibéricos

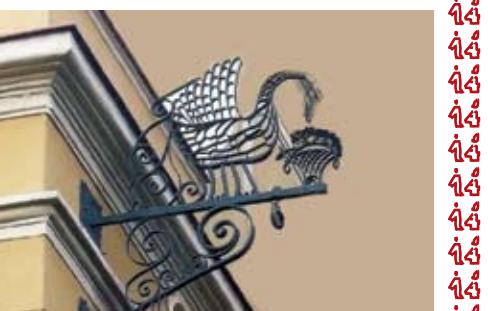
C/ Mare de Déu del Port, 2
Tel. 93 223 92 83

08038 Barcelona

**SIVOLS PUBLICITAR-
TE EN AQUESTA
REVISTA POSA'T
EN CONTACTE AMB
NOSALTRES:**

Centre Moral de Gràcia

Ros de Olano, 9 - 08012 Barcelona
Tel. 932 375 031

Els nostres dos concursants més fidels han empatat per primer cop: Mireia Runge i Amadeu Nogué. Ambdós han encertat a quin indret pertanyia la darrera foto: la font de la Travessera de Gràcia que actualment no funciona però que segueix essent un element urbanístic meravellós.

I ara un nou enigma: impressionant capacitat dels éssers humans per donar bellesa als estris més útils. Tots els edificis necessiten pèrgoles per als trasllats que segur que es fan menys pesarosos si enmig del tragit podem contemplar una obra d'art com aquesta... Sabeu on es troba? La seva localització es va esmentar en un dels actes que tingué lloc en motiu de la celebració del 140è aniversari... A veure si hi vaureu i si hi vaureu estar atents...

Creu de Sant
Jordi 1994

Col·lectiu d'entitats
culturals històriques
de Gràcia

Generalitat de Catalunya
Departament de Governança
i Administracions Públiques

Secretaria d'Acció Ciutadana

Dipòsit legal 40.249

www.elcentregracia.cat - elcentre@telefonica.net

Edita i publica Centre Moral de Gràcia

Ros de Olano, 9 - 08012 Barcelona - Tel. 932 375 031

Directora:

Muntsa Farré

Fotògrafa:

Dolors Bonet

Redactors:

Marta Bayo

Mercè Herrera

Glòria Soto

Daniel Mejías

Col·laboradors

en aquest número:

Josefina Altés

Gabriela Poblet

Núria Cabestany

Alejandra Rifé

Gemma Codinach

L'equip de redacció de L'Or i Flama no es fa necessàriament solidari amb les opinions expressades pels seus col·laboradors i es reserva el dret de publicar-les. Recordem als col·laboradors i socis que la finalitat de l'Or i Flama és la d'informar i que no es publicarà cap enfrontament entre socis o seccions.

Disseny i producció a càrrec de:

Interprint - Disseny i produccions gràfiques